

การรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

THE ROLE PERCEPTION OF THE MEMBERS OF THE SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION COUNCIL IN NAKHON RATCASIMA PROVINCE

ธนัชฐา ชิมกระโทก
THANITTHA SUEMKRATHOK
อนุจิตร ชินนสาร
ANUJIT CHINNASAN
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
NAKHON RATCHASIMA RAJABHAT UNIVERSITY
จังหวัดนครราชสีมา
NAKHON RATCHASIMA

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการรับรู้และปฏิบัติตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา โดยทำการศึกษาเชิงปริมาณจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 376 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ส่วนการศึกษาแบบเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 9 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยในด้านที่มีการรับรู้มากที่สุดคือ ด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ตัวแปรระดับการศึกษา และประสบการณ์การฝึกอบรมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. แนวทางส่งเสริมการรับรู้และการปฏิบัติตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ในแต่ละด้านมีข้อค้นพบดังนี้

3.1 ด้านนิติบัญญัติ ควรมีการดำเนินงานดังนี้ 1) ควรส่งเสริมการฝึกอบรมความรู้ในหลักสูตรที่เกี่ยวกับกระบวนการตราและการพิจารณาข้อบัญญัติ และ 2) ควรจัดทำเอกสารเกี่ยวกับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหลักและกระบวนการตรา การพิจารณาข้อบัญญัติให้กับสมาชิกสภาได้ศึกษาเรียนรู้

3.2 ด้านการควบคุมการบริหาร ควรมีการดำเนินงานดังนี้ 1) ควรส่งเสริมการฝึกอบรมความรู้ในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการตรวจสอบการบริหารงาน และ 2) ควรมีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกสภาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมปรึกษาหารือ และตัดสินใจร่วมกัน เพื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไป

3.3 ด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน ควรมีการดำเนินงานดังนี้ 1) ควรมีการประชุมหรือการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสมาชิกสภาและผู้บริหารตลอดจนกลุ่มตัวแทนประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการหรือการตัดสินใจในการบริหารงานอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ: การรับรู้, บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ABSTRACT

This research aimed to study 1) the level of role perception of the members of the Sub-district Administrative Organization (SAO) Council in Nakhon Ratchasima Province, 2) factors influencing role perception of the members of the Sub-district Administrative Organization Council in Nakhon Ratchasima Province and 3) guidelines for promoting role perception and role performance of the members of the Sub-district Administrative Organization Council in Nakhon Ratchasima Province. The quantitative study was conducted with 376 members of the Sub-district Administrative Organization Council in Nakhon Ratchasima Province. A questionnaire was used for collecting data. Statistics used for analyzing data were percentage, mean, standard deviation and Multiple Regression Analysis. Meanwhile, the qualitative study was conducted with the use of interviews to collect data from nine key informants.

Research findings showed that

1. Concerning role perception of the members of the Sub-district Administrative Organization Council in Nakhon Ratchasima Province, it was generally in a high level. When each individual aspect was considered, every aspect was in a high level. The aspect with the highest level of perception was the aspect of being the people's representative.

2. Factors influencing role perception of the members of the Sub-district Administrative Organization Council in Nakhon Ratchasima Province, including variable levels of education. And training experience The level of statistical significance .05

3. Guidelines for promoting role perception and role performance of the members of the Sub-district Administrative Organization Council in Nakhon Ratchasima Province for each aspect were as follows:

- 3.1 Legislation. The operation should be as follows: 1) offer all the members of the Sub-district Administration Organization more seminar and training courses related to the process of enactment and the ways of considering acts on Sub-district Administration Organization; and 2) develop handbooks of the document collections on regulations and laws related to the process of enactment and the ways of considering acts on the Sub-district Administration Organization.

- 3.2 Administration monitoring. Suggestions include: 1) offer all the members more seminar and training courses related to audition of the Chief Executive of the Sub-district Administration Organization; and 2) arrange regular meetings for all members in order to exchange ideas and to make common decisions, as well as to give chance for the general discussions from the members and the explanations from the Chief Executive on the administrative issues.

- 3.3 The People's Representative. The followings are suggestions: 1) organize meetings or activities for all members of the council, administrators, as well as people's representatives who are stakeholders or who are affected by the administrative decisions. The meetings will be the stage for discussing and exchanging opinions and suggestions, which can bring about the agreement of all related parties. It can also be the regular place for learning from one another.

Keywords: perception, the role of members.

บทนำ

การปกครองท้องถิ่น (Local Government) ถือเป็นรูปแบบหนึ่งที่เป็นพื้นฐานการพัฒนาประเทศและการปกครองระบอบประชาธิปไตยและมีความสำคัญต่อการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนท้องถิ่นที่มีสภาพปัญหาสังคม วัฒนธรรมความเป็นอยู่และทรัพยากรที่แตกต่างกัน ถ้าพึ่งเพียงรัฐบาลกลางในฐานะที่ต้องดูแลประชาชนโดยรวมทั้งประเทศย่อมไม่สามารถตอบสนองกับความต้องการหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างทั่วถึง และตรงตามความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ รวมถึงการเรียกร้องของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นที่ต้องการมีส่วนร่วมในการปกครองและพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมาอย่างยาวนาน ทำให้รัฐบาลในหลายประเทศได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองแบบรวมศูนย์อำนาจจากส่วนกลาง (Centralization) มาสู่การปกครองแบบกระจายอำนาจ (Decentralization) มากขึ้นเพื่อให้สิทธิแก่ชุมชนในการตัดสินใจดำเนินภารกิจของท้องถิ่น และถือเป็นสถาบันฝึกปฏิบัติการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (โกวิทย์ พวงงาม, 2550ก, น. 11)

องค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนการปกครองท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการพัฒนาตลอดจนมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหาร ข้าราชการประจำ สมาชิกสภาท้องถิ่น และประชาชน ที่ผ่านมาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มุ่งเน้นที่การพัฒนาเฉพาะผู้บริหารและข้าราชการเป็นสำคัญ แต่ในส่วน “สมาชิกสภาท้องถิ่น” มักจะถูกกละเลยและไม่ให้ความสำคัญมากนัก ทั้งที่เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เพราะสภาเป็นฝ่ายที่ทำหน้าที่ใน ด้านนิติบัญญัติ ด้านการควบคุมการบริหาร และด้านการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของฝ่ายบริหารให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ อีกทั้งฝ่ายสภายังมีบทบาทในเชิงความสัมพันธ์กับประชาชน ในด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน โดยเป็นผู้ที่จะสะท้อนปัญหาความต้องการ และความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ รวมถึงเป็นตัวกลางในการเชื่อมข้อมูลข่าวสารระหว่างประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อรทัย ก๊กผล, 2551, น. 4)

ปัจจุบันสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังไม่ปฏิบัติตามบทบาท อำนาจ หน้าที่ ของตนได้อย่างครบถ้วน ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการไม่รู้หรือเข้าใจผิด และนักการเมืองท้องถิ่นส่วนหนึ่งยังเป็นนักการเมืองสมัครเล่นปราศจากอุดมการณ์ หรือเป็นพ่อค่านักธุรกิจทางการค้าของตนเองในท้องถิ่น นักการเมืองท้องถิ่นประเภทนี้ นอกจาก

จะไม่เสียสละหรือใช้ความรู้ ความสามารถของตน ให้เกิดประโยชน์แก่กิจกรรมทางการเมืองในท้องถิ่นแล้ว บางที่ยังมีแนวโน้มที่จะเข้ามาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อตนเองและพวกพ้องอีกด้วย หรือส่วนมากจะปฏิบัติหน้าที่ของตนเยี่ยงนักธุรกิจมากกว่าจะเป็นนักบริหาร บุคคลเหล่านี้มีความสนใจต้องการที่จะแสวงหาอำนาจ ผลประโยชน์และเล่นพรรคเล่นพวกมากกว่าที่จะสนใจกิจกรรมงานบริการประชาชนด้านต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอยู่ในปัจจุบัน จึงไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร (อุทิศ แก้วขาว, 2543, น. 1-2)

การรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จึงถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะเอื้ออำนวยในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประสบความสำเร็จได้ เพราะหากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่รู้ไม่เข้าใจบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนเองแล้วก็จะประสบปัญหา เกิดความล้มเหลว ซึ่งหากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรับรู้บทบาทของตนเองได้ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ก็จะทำให้การปฏิบัติตามบทบาทของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลถึงคุณภาพการปฏิบัติงานและความสำเร็จในงานขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่เป็นเรื่องยากที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรับรู้บทบาทของตนเองได้อย่างถูกต้องครบถ้วน ทั้งนี้อาจเกิดจากปัจจัยหลายประการที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น ปัจจัยด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่าตอบแทน และประสบการณ์ต่างๆ เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ อาจส่งผลทางบวกหรือทางลบต่อการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบไปด้วยการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านนิติบัญญัติ ด้านการควบคุมการบริหาร และในด้านสุดท้าย คือ ด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงระดับการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลว่ามีระดับของการรับรู้สูงหรือต่ำอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยผลของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการรับรู้และการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอื่นๆ ที่สนใจศึกษาให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการรับรู้และการปฏิบัติตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบระดับการรับรู้บทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา
3. ทำให้ทราบถึงแนวทางส่งเสริมการรับรู้และการปฏิบัติตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา
4. ได้แนวทางในการส่งเสริมการรับรู้และการปฏิบัติตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมาซึ่งสามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา โดยกำหนดขอบเขตการวิจัยไว้เป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการรับรู้บทบาทและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 6,232 คน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2557)

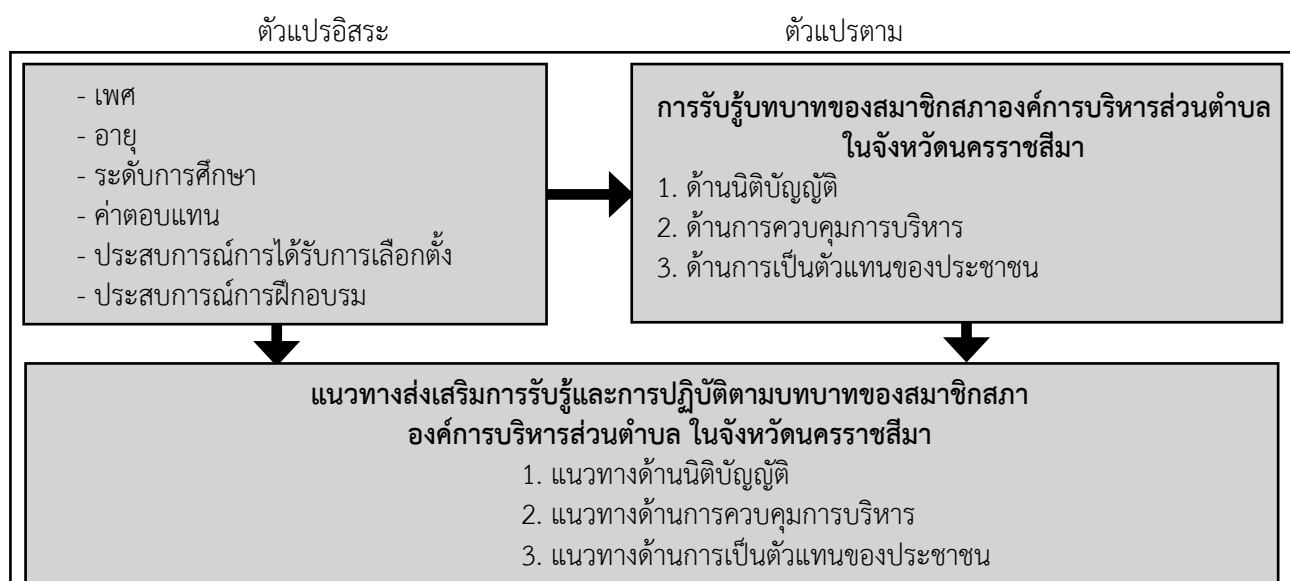
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 376 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550, น. 47-48) และสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางแนวทางส่งเสริมการรับรู้และการปฏิบัติตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมาผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน

การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยการเลือกคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา (ก.อบต.จ.นม.) ตัวแทนฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 3 คน และเลือกปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 3 คน ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 3 คน จากองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีคะแนนการตรวจประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ใน 3 ลำดับแรกของจังหวัดนครราชสีมา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา” ผู้วิจัยได้มีการสร้างกรอบแนวคิดเบื้องต้นจากการศึกษาเอกสารและทบทวนวรรณกรรมรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 3 ด้าน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่าตอบแทน ประสบการณ์ที่ได้รับการเลือกตั้ง และประสบการณ์การฝึกอบรม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด (Close Ended) ตอนที่ 2 การรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ด้านนิติบัญญัติ ด้านการควบคุมการบริหาร และด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน ให้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 27 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยส่งคืนแบบสอบถามทางไปรษณีย์และติดต่อขอรับคืนด้วยตนเอง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถาม จำนวน 376 ฉบับ ได้รับคืนและเป็นฉบับที่สมบูรณ์ 376 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลของแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคำตอบในการศึกษา โดยวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ วิเคราะห์ระดับการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านนิติบัญญัติ 2) ด้านการควบคุมการบริหาร และ 3) ด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำคะแนนที่ได้มาหาเกณฑ์เพื่อวัดค่าเฉลี่ยและแปลผลรายด้านและรายข้อ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 121) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้การวิเคราะห์เชิงอนุมานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแนวทางส่งเสริมการรับรู้และการปฏิบัติตามบทบาท

ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำผลการสัมภาษณ์มารวบรวมประมวลเนื้อหา แล้วจัดเรียงลำดับแยกเป็นรายด้าน แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นแบบความเรียง

ผลการวิจัย

1. การรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการรับรู้มากที่สุดคือ ด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน รองลงมาคือ ด้านการควบคุมการบริหาร และการรับรู้ที่น้อยที่สุดคือ ด้านนิติบัญญัติ

2. ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 2 ตัวแปร คือ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางส่งเสริมการรับรู้และการปฏิบัติตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา

3.1 ด้านนิติบัญญัติ ควรมีการดำเนินงานดังนี้
1) ควรส่งเสริมการฝึกอบรมความรู้ในหลักสูตรที่เกี่ยวกับกระบวนการตราข้อบัญญัติและการพิจารณาข้อบัญญัติ และ
2) ควรจัดทำเอกสารเกี่ยวกับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับหลักและกระบวนการตราและการพิจารณาข้อบัญญัติให้กับสมาชิกสภาได้ศึกษาเรียนรู้

3.2 ด้านการควบคุมการบริหาร ควรมีการดำเนินงานดังนี้ 1) ควรส่งเสริมการฝึกอบรมความรู้ในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการตรวจสอบการบริหารงาน และ 2) ควรมีการประชุมร่วมกันระหว่างสมาชิกสภาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมปรึกษาหารือและตัดสินใจร่วมกัน เพื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไป

3.3 ด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน ควรมีการดำเนินงานการประชุมหรือการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างสมาชิกสภาและผู้บริหารตลอดจนกลุ่มตัวแทนประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

1. การรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านนิติบัญญัติ ด้านการควบคุมการบริหารและด้านการเป็นตัวแทนของประชาชน อยู่ในระดับมาก โดยด้านการเป็นตัวแทนของประชาชนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านนิติบัญญัติ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมาชิกสภาบางส่วนได้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ มีจิตสำนึกและมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้ อีกทั้งยังอาจมองว่าตนเองเป็นตัวแทนที่ประชาชนเลือกเข้าไปเพื่อทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติในสภา ซึ่งเปรียบเสมือนกับฟันเฟืองที่สำคัญในการขับเคลื่อนชุมชนนั้น ๆ ให้เดินหน้าพัฒนาภายใต้ระเบียบข้อบังคับและยังประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อาคม อุดมเจริญศิลป์ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลด้านควบคุมการบริหาร มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธาระวัฒน์ วัชรวิทยานนท์ (2542) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดระดับอำเภอ กรณีศึกษาจังหวัดนครนายก พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดระดับอำเภอ จังหวัดนครนายก มีบทบาทที่เป็นจริงในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ได้แก่ บทบาทด้านข้อบัญญัติและบทบาทด้านการควบคุมฝ่ายบริหาร มีการรับรู้และปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา จากการศึกษา พบว่ามี 2 ปัจจัย ดังนี้

2.1 ระดับการศึกษา มีอิทธิพลต่อการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทิศทางบวก กล่าวคือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาสูง ก็จะมีการรับรู้บทบาทสูงตามไปด้วย การศึกษา ยิ่งสูงยิ่งมีการรับรู้มาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งผลให้สมาชิกสภา มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติตามบทบาทและอาจนำมาซึ่งความตระหนักในการปฏิบัติตามบทบาท ที่ถูกต้อง จากเหตุผลดังกล่าว ปัจจัยระดับการศึกษา จึงมีอิทธิพลต่อการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหาร

ส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สัมฤทธิ์ คุณปิติลักษณ์ (2548) ได้ทำการการศึกษาเรื่อง การรับรู้บทบาทสมาชิกสภาเทศบาลของสมาชิกสภาเทศบาลในจังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัจจัยระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทสมาชิกสภาเทศบาลของสมาชิกสภาเทศบาลในจังหวัดอุดรธานี

2.2 ประสบการณ์การฝึกอบรม เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในทิศทางบวก กล่าวคือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีประสบการณ์การฝึกอบรมหลายๆ ครั้ง การรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็จะสูงตามไปด้วย ยังมีประสบการณ์การฝึกอบรมมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สมาชิกสภา มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้ โดยการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ ทำให้มีการรับรู้บทบาทในระดับที่สูงขึ้น จากเหตุผลที่กล่าวมา ปัจจัยประสบการณ์การฝึกอบรม จึงมีอิทธิพลต่อการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประไพพรรณ โกศัย (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ปัจจัยด้านการได้รับการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสำคัญในการจัดงบประมาณในการเข้าร่วมประชุมสัมมนา การศึกษาอบรมดูงานต่างๆ และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของสมาชิกสภาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการพัฒนาสมาชิกสภาและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานฝ่ายกิจการสภาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการปลูกฝังค่านิยมต่อสมาชิกสภาในเรื่องความรับผิดชอบต่อบทบาทและมีหลักในการปฏิบัติตามบทบาทที่ถูกต้องด้วยความซื่อสัตย์จริงใจ ยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม บนพื้นฐานของศีลธรรมจริยธรรม ภายใต้ระเบียบข้อบังคับและยังประโยชน์ต่อสังคม

2. ข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติ

2.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกคนควรมีการแสวงหาความรู้และปฏิบัติงานตามบทบาทอย่างรอบคอบ เพื่อให้การปฏิบัติตามบทบาทเกิดประสิทธิภาพ

2.2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างเพื่อนสมาชิกสภาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้บทบาทพร้อมกันหรือแม้แต่ให้คำแนะนำซึ่งกันและกันในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาท

2.3 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกคนต้องขยันศึกษาหาความรู้ด้วยการเข้ารับการอบรมและสัมมนาเพิ่มเติม

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาปัญหาการปฏิบัติตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

3.2 ควรมีการขยายขอบเขตการศึกษาการรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดอื่นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมครบถ้วน

3.3 ควรศึกษานโยบายส่งเสริมและพัฒนาบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล แบบเจาะลึก

3.4 ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาเชิงลึกถึงการปฏิบัติตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยการสัมภาษณ์ เพื่อจะได้ทราบว่า การปฏิบัติตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2557). *ระบบข้อมูลกลางองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น*. สืบค้นเมื่อ 28 ตุลาคม 2557, จาก <http://info.dla.go.th/public/surveyInfo.do>

โกวิทย์ พวงงาม. (2550ก). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพมหานคร: เอกซเปอร์เน็ท.

ธนะวัฒน์ วัชรวิทยานนท์. (2542). *บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดระดับอำเภอกรณีศึกษา จังหวัดนครนายก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. กรุงเทพมหานคร: วิ.อินเตอร์ พรีนซ์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

ประไพพรรณ โกศัย. (2553). *การรับรู้บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาระดับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.

สัมฤทธิ์ คุณปิติลักษณ์. (2548). *การรับรู้บทบาทสมาชิกสภาเทศบาลของสมาชิกสภาเทศบาลอุดรธานีในจังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.

อรทัย กักผล. (2551). *คู่มือสมาชิกสภาท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมดาเพรส.

อาคม อุดมเจริญศิลป์. (2547). *การรับรู้บทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

อุทิศ แก้วขาว. (2543). *ความคิดเห็นของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกี่ยวกับคุณลักษณะและบทบาทของนายกเทศมนตรี: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

ผู้เขียนบทความ

นางสาวธนัชฎา ซีมกระโทก

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
เลขที่ 340 ถนนสุรนารายณ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000
E-mail:penee.st@hotmail.co.th

อาจารย์ ดร.อนุจิตร ชินสาร

อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
เลขที่ 340 ถนนสุรนารายณ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000